

SIMBOLOXÍA EN PONDAL (AMPLIACIÓN)

Xa vimos que a **paisaxe** e concretamente a paisaxe de Bergantiños está moi presente na obra pondaliana, e moitos deses elementos paisaxísticos posúen connotacións simbólicas:

Os piñeiros: como guerreiros; poden ter unha función profética, alentan os heroes a ir á loita, ademais as árbores teñen un carácter dual, conectan a terra co ceo.

As uces: confidentes do poeta.

O vento: testemuña da historia e expresión do paso do tempo, está relacionado coa voz humana e a harpa.

As aves (os feros corvos, a píllara, as andoriñas, o mazarico...) simbolizan a liberdade, o paso do tempo, sentimentos de nobreza e mesmo o poeta.

A toponimia: aparecen moitos topónimos da comarca de Bergantiños, simbolizan a relación do poeta coa terra canto elemento telúrico.

Vexamos algúns destes elementos nun poema:

Cando no escarpado cabo
sae a fror da caramiña
ó cazador anunciando
a leda estación garrida,
cando da doce Süevia
ás doces praias amigas,
en novelo xentil axuntadas,
chegan as lixeiras píllaras,

entonces do bardo o espírito,
que soña antr' as uces irtas,
no formoso instrumento apoiado,
en donde o vento suspira,

mentres os fillos dos celtas
cumpren serva e innobre vida,
entonces o espírito invade do bardo
escura melancolía.

A **misoxinia e a infravaloración da muller** son trazos inherentes á ética castrense, os valores masculinos e femininos reflectidos na obra de Pondal son inaceptables desde unha óptica actual. A muller é tratada desde diferentes perspectivas:

A muller como **obxecto de desexo** é presentada con vulnerabilidade e sen poder rexeitar o contacto carnal provocado polo home.

A **muller amada**, aparece definida con termos como tenrura, avogosa, acougo e tranquilidade.

Como **seres mitolóxicos**, sobre todo en forma de fada ou serea.

Na adxectivación: doce, brando, feble... asociado co feminino / duro, férreo, forte... asociado co masculino.

As almas escravas,
De ideas non grandes,
Van pensando mil cousas femíneas,
Molentes e infames.

Mil soños forxando,
Que o ánimo agobian;
Arrastrando infames cadeas,
Cal brandos ilotas.

Espíritos bransos,
Espíritos muliebres;
Sedentarios, que lenta consome,
E mórbida febre.

Mais a alma do bardo,
Enérxica, ousada,
Que audaz libertade,
Tan só soña e ama:
Vai pensando en propósitos férreos,
Que ergueran a patria!

O CELTISMO representa a afirmación nacional. Murguía facilitou a Pondal a lectura do Leabhar Ghabhla, manuscrito en lingua celta no que se narra a chegada de Breogán a Irlanda procedente de Galicia. Na obra de Pondal aparecen numerosas referencias a heroes celtas.

O BARDISMO a figura do bardo como POETA-GUÍA ten orixe nos pobos celtas. Pondal eríxese como bardo do pobo galego cunha función dupla: cantar as proezas dos nosos devanceiros e as súas fazañas no pasado e por outra banda, amosa o camiño para acadar unha Galicia liberada.

Lápida na tumba de Pondal, no cemiterio de Santo Amaro (A Coruña)

O HELENISMO para exaltar os heroes celtas, Pondal toma das obras clásicas da antiga Grecia homérica os trazos do guerreiro espartano, cultivador do seu corpo e mente para a defensa do seu pobo. Aparece a dicotomía entre *valor/cobardía; liberdade conquistada / escravitude asumida*